

Zsákfalvi Riporter

Édesszájú Bableves nyugalma

Ha filozofálni kezdünk, falusi létformánk alapjaként említjük a lassabb életet, a nyugalmat, az értelmezhető méretű, működő közösséget. Azt, hogy figyelünk egymásra és ott segítünk be, ahol tudunk. Hogy nem hajszoljuk magunkat felesleges stresszbe, és ha be is járunk a városba, a nyugalmat visszük oda, ahelyett, hogy a dudálást, meg az ámokfutást hoznánk haza. Gyakorlati szinten, a hétköznapiakban mégis kevesen tudjuk mindezt olyan hitelesen megélni, mint e havi lapszámunk portréalánya, Lisztner Gábor Bableves – 6. oldal.

Itt az adományok ideje

Cipősdoboz gyűjtés és covid-adományok: legyen mindenkinek szép karácsonya Piliborosjenőn – 12. old.

Ki így, ki úgy

Előző lapszámunkban a képviselő-testület tagjait, most a falu lakosait kértük fel évértékelésre – 4. old.

Egy győzelem margójára

Keresztúri Gábor gondolatai a 2097 Csoport tavalyi választási győzelméről és az ahhoz vezető útról – 2. old.

Macska-barlangon túl

Titokzatosan csengő látnivalók Csobánka határában, mindössze másfél órára Pilisborosjenőtől – 10. old.

Gyertyás vállalkozás

Anyukaként visszatérés a munka világába, avagy szójaviasz gyertyák a Málna közből – 8. old.

A csipkebogyó áldásai

Ha csak a cikkben leírtakat alkalmazzuk e csodás termékkel, máris sokat teszünk az egészségünkért – 9. old.

Egy győzelem margójára

Madaras Zoltán *Mindenki jól van?* című írására reagálva, az abban leírtak egy szegletét mélyebben kibontva, jellemzően a 2017 Csoport Egyesületre fókuszálva születtek az alábbi gondolatok, amelyek kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik.

A kárhonnan nézzük, egészen érdekes társadalmi és szociálpszichológiai kísérletnek lehettünk részesei kis falunkban körülbelül 2017 nyarától 2019 őszéig, ám eddig még senkitől sem láttam részletesen számba véve annak a földcsuszamlásszerű helyi választási győzelemnek a lehetséges okait, amelyek elvezettek az ismert eredményig. Pedig tanulságos. Megkísérlek néhányat körbejárni.

Normális demokráciában, normális körülmények között a helyi önkormányzati választásokkor a kistelepüléseken más viszonyoknak kellene érvényesülniük választási preferenciák tekintetében, mint a nagyobb településeken, illetve a városokban. Itt kézzelfoghatóbb és azonnal tapasztalható egy jó vagy rossz döntés eredménye, amely így közvetlenebbül számon is kérhető a döntéshozókon. Egy kistelepülésen emiatt a gyakorlatiasságra nagyobb igény jelentkezik választói oldalról, a képviselőtestület kicsi, nincs mód maszatolásra, minden lényeges képviselőtestületi lépés azonnal hűsba vág. Úgy gondolom, hogy e tekintetben Pilisborosjenő esetében jelenleg normális körülményekről beszélhetünk.

Civil a pályán

A vizsgálatot akár az Egyesület megalakulásától, majd gyors belső örségváltásától is kezdhetnénk.

A HÉSZ-tervezet okozta turbulenciában kezdeményezett civil összefogás létrejötté szerintem az egyik legmarkánsabb dolog volt, ami ebben a faluban történt hosszú évek óta. Aztán a belső viszonyok alakulása, szakítás (amelynek annyi narratívája van, hogy megérne egy külön cikket, írják meg az érintettek, ha akad rá igény). Ki tudja merre futott volna ki a történet, ha az elején nem így alakul. A Csoport mára emblematicussá vált arcai hitelességükkel, ön-

Képviselőjelöltek családtagjaik és barátaiak körében 2019. október 13-án | fotó: Kádár Viktor

azonosságukkal hamar maguk köré vonzották az általam csak „első körnek” nevezett közvetlen követőket, támogatókat, amikor az Egyesület hivatalosan még nem dédelgetett helyi politikai ambíciókat. A lakók többsége ekkor még hol távolról, hol közelről méregette ezt a valamit, ami itt nőni kezdett a falu közepén, néha beleszippantva az atmoszférájába ennek a valóban nyitott civil dolognak.

2017 végén még – tévesen – a zöldbe vágyó egykori fővárosi értelmiség attitűdjét és naivitását véltem felfedezni ebben a társaságban egészen addig, amíg a profi kommunikációs eszközeik még profibb használatával éterbe lőtt nagyon komoly üzeneteik rá nem világítottak arra, hogy itt bizony sokkal átgondoltabb és komolyabb gépezet indult be a falu megvédése érdekében, mint azt a romantikus máz eleinte láttatni engedte volna.

Aztán a kampánymotor berúgását követően a „második kör” is fokozatosan csatlakozott és tevékenyen részt vett az Egyesület hol még civil, hol már politikai jellegű kezdeményezéseiben (megmagyarázni lehet, de meghúzni nehéz ilyenkor a mezsgyét a kettő között), amelyekben valljuk be, jócskán volt zavaró túl-

mozgás, de ezt tudjuk be a kampány szükségessége velejárójának.

A fajsúlyosabb mozgósító és a könnyedebb „cuki” rendezvények már-már szisztematikus váltakozása széles tömegeket (már amennyire tömegekről lehet beszélni egy kistelepülés esetén) mozgott meg, ezzel jelentős tömegbázist építve fel.

Szívárványkoalíció

Amikor politikáról beszélünk az Egyesület vonatkozásában, azalatt szigorúan helyi politikát értünk. A tények és a gyakorlat azt mutatják, hogy egy kvázi szívárványkoalíció formálódott ki Pilisborosjenőn, amelyben jónéhány olyan különböző politikai- és világnézettel rendelkező ember foglal helyet, akiknek a lakóhelyükkel kapcsolatos gondolataik, reményeik, vízióik nagyjából azonosak. Jellemző, hogy a szimpátián túl szakértelem szakértelmet vonzott, a tagok a legjobbak közül valók a saját szakterületükön, nem csoda, hogy egymást erősítve, a faluval kapcsolatos valamennyi szegmensben van termékeny gondolat. A széles spektrum egyben szélesebb kört is tudott így megszólítani.

Persze a szakértelem mindig gyanús és néha veszélyes is, így hamar

írta:
Keresztúri Gábor
a 2017 Csoport tagja

el is hangzottak a helyi közbeszédbe beépült hívójelek innen-onnan, pl. *Soros-bérenc* vagy *Fidesz-nyalonc* a csapat. Biztos vagyok benne, hogy vagy egyik sem igaz, vagy egyszerre mindkettő.

Egyetértek abban, hogy megfelelően hatékony kommunikáció és kellően erős támogatók nélkül mit sem ér egy jó kezdeményezés és egy kiváló csapat, így ezek híján nem valószínű, hogy a 2017 Csoport Egyesület céljai, üzenetei és energiája tökéletes kölcsönhatásba léptek volna a választók igényeivel.

Sajnos egy politikai kampány – legyen az helyi vagy országos –, pont olyan, mint a profi sport: ha kiváló eredményt akarsz elérni, kellő támogató nélkül bele se kezdj. Az Egyesület abban az érdekes helyzetben találhatta magát, hogy tömegesen akadtak valóban önkéntes és – megkockáztatom – önzetlen támogatói, akik változást akarva segítettek a jelöltjeit. Teljesen érthető, hogy ezt tényleg csak az hiszi el, aki benne volt vagy közelről látta, hogyan működött és működik ez a gyakorlatban.

Protest-szavazatok

Meggyőződésem, hogy a pilisborosjenői lakóhellyel rendelkező választásra jogosult személyek többsége nem 2017-szimpatizáns. Mégis a legtöbben az Egyesület jelöltjeire szavaztak. Hogyan lehetséges ez?

Egy ideje már érezhető és borítékolható volt a lakosok folyamatos kiábrándulása az elmúlt 20 évből, saját bőrükön tapasztalták nap mint nap a szegényes kommunikációt, az átláthatatlan döntéseket, az infrastrukturális (hiány)állapotokat. Borsodi zsákfalvakban lehet látni olyan elképesztő jeleneteket, amelyek az elmúlt években fogadtak a településünkön (na, nem mintha mostanában nem találhatnánk ugyanolyan állapotokat ugyanazonokon az elhanyagolt településrészeinken, de ezt egyelőre húzzuk be az előző ciklusok örökségének), a falu erőszakos bővítése az addig működő infrastruktúra teljes elhanyagolásával járt együtt.

Bizonyos, hogy a többségnek elege lett abból, hogy az elmúlt évtizedekben a fejük felett, a megkérdőjelezésük nélkül döntöttek olyan nagy horderejű helyi ügyekről, amelyek megvalósulása generációkra kihat,

mégis csupán néhány személy érdekeit szolgálta. Elegük lett abból, hogy a magas adók ellenére nem kapnak semmit cserébe. Elegük lett a rossz utakból, a járdák hiányából, az állandósult sárból. Elegük lett a húsz éve tartó kisstílusból.

A Papi-földek, Lazareth, a Napsugár lakópark, legutóbb a Moderndorf okozta övön aluli ütések régóta benne maradtak és nagyon hosszú időre benne is maradnak a lakosságban. És ne feledkezzünk meg a külső településrészen élőkéről sem, akiknek évtizedes traumái is megérintik a megismerését.

” A transzparencia, a bevonás, az érezhető komoly hozzáállás és az empátia mélyíti a választópolgár bizalmát. Ez a nullpont, az alap, amelyről minden intézménynek és testületnek startolnia kellene.

A 2097 Csoport Egyesület jött, látott, és itt korábban még nem tapasztalt olyan erőt mutatott fel, amelyről sokan gondolhatták azt, hogy ezúttal érdemes megtolni ezt a szekeret, talán tényleg lehet itt pozitív változás. Érvényesült a tömegvonzás törvénye. Segíthetett a

néztük az egykori szántók beépítését, az utak, utcák széthullását. A szívem szakad meg. Ide születtek a gyermekeink is, abszolút nem mindegy számunkra milyen környezetben nőnek fel, mit hagyunk itt nekik, marad-e számukra mindabból a jóból valami, ami minket itt körülvevett annak idején.

Az Egyesület profi módon kimért és tálat programja pont mindig szembe jött és reményt adott ezeknek a lakosoknak, akik elhitték a 2097 Csoport Egyesület jelöltjeinek mindazt, amit ez idő tájt ígértek nekik. Mondanom sem kell, ezek közül

bármelyik ígéret sérül, az Egyesület a hitelét veszti és támogatottsága erodálódni fog. Ha a kampányban elhangzott tervek nem valósulnak meg és nem jönnek az eredmények, pont ez a kör lesz az első, amelyik a következő választáson ismét csak lemondóan legyint, vagy horrorile

sen arányosan várnak nagyvárosias körülményeket és életmódot, így az ő támogatásuk szintén csak addig tart, amíg az áhított *lájfztájt* megígéri nekik valaki más, vagy éppen séggel nem találják meg máshol.)

Ha emlékszünk még a Facebookos Falufórumon tapasztalt felfokozott várakozásra, feldobódottságra, szélsőséges érzelmekre a választásokat megelőző pár hónapból, akkor világosan látszik, hogy régi és új lakosok, azok is akik addig talán távol tartották magukat a helyi közösség ügyeitől, elkezdtek együttműködni, közös irányban gondolkodni. Az Egyesület ezt a hatalmas flow-t csatornáztába a maga javára az októberi célegyenesre.

Lássuk be, ilyen együttállás esetén a tavalyi választást meg kellett nyernie a 2097 Csoport Egyesület jelöltjeinek. Nem tudjuk, hogy megismétlődik-e valaha még egyszer ugyanilyen szituáció.

És most?

A 2097 Csoport Egyesület nagy előnye az, ami a hátránya is. Ha ebben a pillanatban lennének a választások, nem lenne rajta kívül olyan erő, akire most könnyű szívvel, érzérvék mentén szavazni lehetne. Hátrány ez, mert az elvárások és a felelősség ezzel tovább nő, miközben az a veszély fenyegethet, hogy idővel belekényelmesedik vagy akár belefárad a pozíciójába.

Nehogy az a tankönyvi példa megtörténjen, hogy a bővülő támogatói kör ellenére, vagy azzal együtt a Csoport egyre inkább bezárul, egy tágabb, de összetartó baráti körnek marad, amely elveszti a valós kapcsolatot a faluval, és minden egymás közötti véleményt, történetet a falu véleményének, eseményének gondol. Legyünk őszinték, láttunk már ilyet.

Kifejezetten fontosnak tartom jelzésértékű gesztusok gyakorlását a többi (releváns) oldal felé. (Az már másik kérdés, hogy jelenleg mely csoportok lehetnek azok, akiket meghatározónak tekinthetünk.)

Szintén rendkívül fontosnak találom a sajnós mára már csak nyomokban maradt sváb minták, hagyományok további megőrzését és életben tartását. Ez elengedhetetlen az identitásunkhoz.

Az sem biztos, hogy újra ki kell találnunk magunkat. Ez a falu a rendszerváltás után egyszer már ki volt találva. Amit most látunk belőle, az az elmúlt húsz év majdnem végzetesnek bizonyuló iszapbirkózásának elszomorító eredménye. Akár vissza lehetne állni az eredeti pályára XXI. századi upgrade-del.

Számolni kell azzal is, hogy minden egyes újonnan és a zajló bővítés miatt nagy számban betelepülő lakossági csoport új igényeket és új érdekvérvényesítő erőt fog felmutatni, amelyekre a 2097-nek valamilyen válaszokat kell majd adnia. Az sem biztos, hogy jó válaszok lesznek ezek. Osztom azok véleményét, akik a régi tradíciók elfogadtatásában látják az első illeszkedési pontot, mert ez eleve egy keretet és identitást ad. Nem mindig sült el jól, ha minden egyes frissen betelepülő csoport újra akarja bootolni a közösséget.

Van kihívás bőven

Egyetértek azokkal a hangokkal, akik azt mondják, szakítani kell azzal a szemlélettel, hogy a jelenlegi és jövőbeni testület mindig az előző ciklusokhoz, az előző képviselőtestületek tetteihez mérje magát. Ezt a szintet már meghaladtuk. A léccet ennél azért már jóval magasabbra illene emelni ahhoz, hogy a honi középszerűség és a kisstílűség örök körforgásából végre kinjünk. Ez a közösség többlet érdemel annál, hogy folyamatosan ahhoz és aszerint mérjék a jólétüket, hogy mi volt mondjuk Küller vagy Paksi idején. Ez a lécc így meglehetősen alacsonyan lenne. Kit érdekel ma már Küller? Csakis az érdekel, hogy milyen messze vagyunk meg a burgenlandi falvaktól.

A transzparencia, a bevonás, az érezhető komoly hozzáállás és az empátia mélyíti a választópolgár bizalmát. Ez a nullpont, az alap, amelyről minden intézménynek és testületnek startolnia kellene.

Bonyolult és fárasztó dolog ez a demokrácia – a nagyvállalati versenyszférában hosszú évek óta felsővezetőként edződő magamfajta embernek néha túl lassú és körülményes –, ezért mindig csodálattal nézek mindazokra, akik képesek működtetni azt a javunkra, valódi, őszinte odafigyeléssel és türelemmel szólítva meg minket, polgárokat. Közösséget vezetni, települést irányítani végtelenül megtisztelő, de nehéz szolgálat.

Nem tűnik bonyolult kérdésnek a hogyan tovább. Az Egyesület szellemiségéhez hűen meg kell maradjon annak, aminek eredetileg alakult. És ebbe bele kell, hogy férjen a közérdek önzetlen képviselése, így akár egy falu vezetése is. A mag el van vetve. Az empatikus, mellérendeltségen alapuló, ügyfélközpontú szemlélet válik azzá az irányná, amellyel valamennyien azonosulni tudunk.

Sajnos nincs itt semmi varázslat. Túl racionális az egész.

Dömötörfy Zsolt a voksolás előtti pillanatokban 2019. október 13-án | fotó: Kádár Viktor

döntésben, hogy az Egyesület céljai jók, épeszű borosjenői ember nem utasítja el, könnyen azonosul vele.

A „régiek” közül sokaknak (talán magamat is ide sorolhatom) a településsel kapcsolatos víziói nagyjából megfigyeznék a megszépült itteni emlékeikkel, ezzel gúzsba is köti őket (minket) a nosztalgia, így a fejlődést ugyan vágyják, de a szükséges eszközöket és az irányt nem látják jól. Való igaz, ez a falu már nem az a falu, ez a lakosság már nem az a lakosság, ami akkor volt.

Nagyon sokan végignéztük itt, ahogy egy még valóban idilli falu az erőfeszítéseink ellenére fokozatosan lezüllik a mostani állapotára, végig-

dictu átszavaz *amazokra*, mondván emezek sem voltak jobbak. (És az új foci pályával vagy a zebrával kampányolni kevés lesz, ha közben a súlyos kérdések nem rendeződnek.)

Az újonnan beköltöző polgártársaink pedig, akik legfeljebb csak az elmúlt 2-3 év helyi tapasztalataival bírtak, belebotlottak egy pezsgő, értelmiségi, ököfalusias elképzeléseket dédelgető társaságba, amelynek a céljai pont egybeestek legtöbbjüknek azon igényeivel, amelyek egyébként jellemzően ide vonzották őket. (A teljes kép kedvéért érdemes megjegyezni, hogy közülük néhányuknak még tanulniuk kell a beilleszkedést, drága ingatlanuk értékével egyene-

Ki így, ki úgy

Előző lapszámunkban a képviselő-testület tagjait kértük önvizsgálatra. Ezúttal pedig szerettük volna, ha a lakosság érzéseit is megismerhetjük, lehetőség szerint reprezentatív módon. Ezért megkérdeztünk néhány sétálót, szomszédot, csak látásból ismerőst, nőt és férfit, időst és fiatalot, mindenképpen olyanokat, akik itt laknak, de nem aktívak a helyi közéletben, sem a közösségi médiában, és láthatóan nem kötődnek a helyi székértáborok egyikéhez sem.

A Zsákfalvi Riporter kérdései:

1. Több mint egy évvel a választás után Ön hogyan értékeli az új önkormányzat munkáját?
2. Ön mit várna el a faluvezetéstől a jövőben?

O. S. (68 éves)

„Miért? Mit csinálnak? De viccen kívül, én nem sok változást látok. Ennek az is oka, hogy beteg a férjem, jómagam sem vagyok nagy falujáró, ám nagyon szeretünk itt lakni, ahol a gyerekeink és számos unokánk is elfér. Az igaz, hogy tevékenyen nem veszünk részt a falu közösségi életében, hiszen sok a munka itthon, de a változásnak nagyon örültünk.”

P. Zs. (67 éves)

„Csak abból értesülök a falu dolgairól, amit a Facebookon olvasok. Persze azért látom, hogy mostanában több minden történik mint régen, de van itt mit csinálni, nem kevés. Bosszant az a buszmegálló az iskolánál, a faluban az utak, a járdák ugyanolyan tragikusak mint 40 éve, amikor a babakocsit nem tudtam a járda közepén lévő oszloptól végigtolni a Fő utcán. Ma már csak nevetünk rajta, hogy a gyerekek folyton kiestek a kocsiból. Azon persze nem, hogy az oszlopok azóta is ott éktelenkednek. De azért van, ami tetszik. Például az, hogy hamarosan megkapjuk a kék kukákat. Meg az, hogy elszállították a roncs autókat nem csak az utcáról, hanem néhány kertből is... meg az advent a pékség udvarában. 40 éve, amikor ideköltöztünk, nem ismertünk senkit. Eljártunk a sváb bálókba, de soha nem hagyták, hogy elvegyüljünk velük. Mindig külön ültek. Meg olyan fapados lett az egész. Ezért aztán átszoktunk Ürömbe, az Öreg Svábbbá... Ha itt most új élet lesz, aminek látom a csírait, akkor nagy rajongójuk lesz az unokáimmal együtt.”

Csányi Zsolt (61 éves)

„Az egyik legnagyobb erőssége a jelenlegi vezetésnek, hogy tág teret enged a spontán kezdeményezéseknek, így bevonja a falu segíteni akaró/tudó lakosait a falu fejlesztésébe. Pl. a műfüves focipálya elkészülte, a fiatalok által szervezett közösségi programok, mint House Piknik, Sörkóstoló, de a Waldorf iskola működésének biztosítása, vagy az új fasor telepítése is látványos, szép eredmény.

Talán a legnagyobb pozitívum azonban az, hogy tartják magukat a választási ígéretkehez, és nem minősítenek át újabb zöldterületeket építési övezetté, és ezt akár konfliktusok árán is betartják.

Egy személyes tapasztalatom: saját vállalkozást szeretnék Pilisborosjenőn, melynek az előkészületi tárgyalásait 2020 februárjában elkezdtük a Polgármester úrral. Sajnos a járvány miatt teljesen leállt a projekt, de a tárgyalás során a Polgármester úr nagyon segítőkész volt, és nyitott minden reális megoldásra. A jövőben ugyanilyen határozott kiállást szeretnék a környezet védelme ügyében. A faluban a Fő utca állapota nagyon rossz, és a Budai út a híd után úgyszintén, ezek megoldását várom.

Ha továbbra is sikerül a falu lakosságát ilyen mértékben bevonni a döntésekbe, a munkába, fejlesztésbe, és továbbra is sikerül jó lobbizással pályázati pénzeket hozni Jenőre, akkor legközelebb is rájuk szavazok.”

F. K. (33 éves)

„Annyi minden történt itt egy év alatt, hogy nem is tudom, me-

lyikkel kezdjem. Ami a legjobban tetszik az, hogy pozitív irányban megváltozott a hangnem és az ügyintézés az önkormányzatban. Meg hogy megpróbálják bevonni a falu életébe a hegyen túliakat, a külső Bécsi útiakat. Aztán a megnyert pályázatok. Örülök, hogy mindent megpróbálnak, minden lehetőséget kihasználnak. Tök jó, hogy teret és helyet adtak egy ifjúsági klubnak. Ilyen nem volt itt amikor én voltam fiatal, pedig szerettük volna. Sajnos a Covid most közbeszólt, nem kedvez a közös programoknak, de ez nem tarthat örökké. Ha enyhül a helyzet, biztosan új erőre kap az ifiklub, meg a művelődési ház is, ahol azt hallom, új vezetés lesz hamarosan. Nekem tetszik az is, amit a falugondnok csinál. Tudom, hogy ezzel nem ért mindenki egyet, de ahhoz, hogy ebből a sajnos nagyon elhanyagolt, gazos, koszos, rendezetlen faluból „tiszta utca, rendezes ház” legyen, sokat kell még dolgozni. A kezdet jónak tűnik... Egy dolgot azonban utálok. Azt, hogy a közmeghallgatásokon, a falufórumokon sosincs ott egyszerre minden képviselő. Valaki – néha többen is – mindig hiányzik közülük. Ez nagyon nem tetszik. Ha lehetne, akkor én azt képném tőlük, hogy ilyen alkalmakkor ne hiányozzon senki.”

Dr. Horváthné Harcsás Enikő (53)

„Szerintem az önkormányzat csapata tervszerűen, jól átgondoltan, aktívan végzi a vállalt feladatokat, és tudom, hogy nincs könnyű dolguk az előző vezetés után. Örülök, hogy sikerült elkerülni a 116 milliós visszafizetést, és meg egyeztetéses úton elkerülni a sok pe-

■ készítette:
Varsányi Zsuzsa, Viszkocsil
Veronika, Lévy Ákos és
Madaras Zoltán

reskedést a Budai Tégla esetében. A családnak más településeken is lakott, két éve költöztünk Pilisborosjenőre, és ilyen együttműködést egyik település életében sem láttam. Nagyon pozitív tapasztalat számomra az, hogy kikérjük az emberek véleményét, és nem zárt ajtók mögött határoznak sok embert és a falu jövőjét érintő témákban. Nagyra értékelem, hogy csapatban dolgoznak, és szakemberekkel együtt végzik a munkát. A külső településrészen, ahol lakunk, a korábbi vezetés nagyon elhanyagolta a környezetet, veszélyes a gyalogos közlekedés, nincs zebra a biztonságos átkeléshez, és a felszíni vízelvezetés is megoldatlan. Ezek kezelésére ígéretet kaptunk az új vezetéstől, és úgy tudom, hogy ezen dolgoznak, készülnek a tervek és a pályázati lehetőségeket maximálisan kihasználják. Bízom benne, hogy ez meg fog oldódni, tudom, hogy nem egy év alatt lehet ezeket mind kivitelezni.

Nagyon fontos probléma jelenleg az ipari átkötő út felmerülő megépítése, melyről a korábbi vezetés elfelejtette megkérdezni a lakosság véleményét. Mi, akik itt élünk a tervezett út közelében, nem szeretnénk a kétsávos kamionforgalom számára tervezett utat, mely a természeti környezet-

be való durva beavatkozás lenne, és feldúlná a mi életünket, illetve az ófaluban élő emberek minden napjaira is hatással lenne. Kérjük a faluvezetést, hogy ennek ne adjon zöld utat! A falurészek összekötésére inkább egy kerékpárutat kellene építeni, ha erre van lehetőség. Véleményem szerint a Köves-bérc alatti területre ipartelepét sem kéne telepíteni, meg kellene hagyni a természetnek, mert a jelenlegi klímahelyzetben inkább a zöld területeket kéne bővíteni, mint átadni az iparnak és a közlekedésnek. A felvásárolt szántóföldi ingatlanok eladása nagy hasznot hoz a tulajdonosoknak, nem törődve a jövőbeli sűrű beépítéssel és a természeti károkkal. A korábbi vezetés a választási kampány finisében aszfaltozási rohammunkát végzett, amelynek minősége botrányos. Ennek a kivizsgálását szeretném kérni az önkormányzattól, és ha sikerülne kártérítést kérni, vagy a hibák kijavítását elérni, annak sohan örülnék.

X. Y. név nélkül nyilatkozó lakó

„Látszik, hogy egyes területekre figyelmet fordítanak, ott kézzel foghatóak a pozitív eredmények. Ugyanakkor vannak még költségfordítás nélkül fejleszthető önkormányzati feladatok. Nem tapasztalható műszaki kontroll a lakosok által közterületen készített módosítások esetében. (Új térköves járdába beállított poller beton-tömbök, kerítés közterületre történő túlépítése, balesetveszélyes utcaszűkülésben kihelyezett kerékvető szikla stb.) A műszaki gondosság sajnos több ciklus óta hiányzik, a korábban elkészült útépítési és vízelvezetési önkormányzati beruházások tervezési és kivitelezési hibái még sok feladatot (és költséget) fognak a falunak generálni.

Mi az, amit elvárásként fogalmaznák meg? A 10-es út faluba történő új opciós bekötésének hosszútávú rendezése. A Budai út 10-es úttal történő (szilárd burkolatos) összekötése a Vörösvár irányába napszakonként beálló dugót várhatóan be fogja hozni a falu bekötőútjára, mert a navigációk (pl. Waze) automatikusan be fogják terelni erre az elkerülő szakaszra a forgalmat. Ez azt fogja eredményezni, hogy csúcsidőszakban a falunkból csak araszolva lehet majd a városba be és onnan hazajutni. Egy ilyen új helyzet a növekvő

utazási idővel a zsákfaluban lakók életminőségét rontja.

Egyéb elvárásaként megfogalmazható, hogy az önkormányzati elérhetőségekre küldött megkeresésekre minden esetben érkezzen visszajelzés.”

Fodorné Angyal Gabriella (52)

20 éve élünk a külső településrészen, így folyamatosan találkozom az itt élőket érintő problémákkal. Az új képviselő-testület erőfeszítéseit eddig a külső településrész fejlődésében sajnos egyáltalán nem tapasztalom, a kötelező feladaton kívül, mint például a Tücsök utca kálváriája, nem tettek hozzá.

Az itt élők a járda megoldását (ne kelljen gumicsizmában közlekedni), a vízelvezető kialakítását (hogy egy esőzésnél az elhaladó járművek ne fürdessék meg az embereket), az új 10-es út megvalósításának gyorsítását, elérhető szolgáltatásokat (iskola, óvoda, bölcsőde, orvos, gyógyszertár, játszótér), élhető körülményeket (fásítás, kisebb forgalom) szeretnék.

A Bécsi út szakaszosan három településhez köthető: Üröm, Pilisborosjenő és Solymár. Nem látom az együttműködést köztük, pedig a 10-es úton lévő gondjaik talán közös erővel, kommunikációval, kompromisszumokkal gyorsabban lehetne orvosolni. Eddig csak ígéretek hangzottak el eredmények nélkül.

A Kövesbérci úton kialakult egy kis közösség, ami ígéretesnek tűnik, mivel a településrészünket képviselik az önkormányzatnál. Főleg ennek és a hivatal együttműködésének köszönhető, hogy az egyik probléma talán megoldódik (játszótér, kisebb pihenőpark, ide, ha már a gyerekeimet nem tudtam a közelben elvinni, akkor most az unokámat igen).

Pozitív a közmeghallgatás ténye, csak nem látom az eredményét. Annyira hangosan mondja a lakosság, hogy a Meditör el képzéseit nem támogatja, így nem értem, hogy a döntéshozók miért nem találnak a közösséggel egyező megoldást ennek a kérdésnek a megoldására. A szennyvízhálózat fejlesztése nagy előrelépés, kicsit felkavaró lesz az élmény, de ezt mindenki biztosan türelemmel fogadja majd. A külső településrész egyetlen vágya, hogy a falu részévé váljon, legalább olyan kö-

rülményeket szeretnénk, mint a faluban. Az elvárásom az új vezetés felé pedig, hogy a külső Bécsi út hangját is hallja meg, tegyen azért, hogy megoldások is szülessenek.”

O. Gy. (69 éves)

„Összintén részvétem! Tudom, miféle és mennyi csontváz lapult itt a szekrényekben, és ezekhez jön még az egész országban az önkormányzatok kivézetése, a pénztelenség. Ha egyszer lenne még itt pénz, rengeteg ötletem volna, hogy mit csináljanak. Gyengéim a kutyák, akiket ide hoznak a városból. Divatba jöttünk. Lassan legyalulják a Terve-sziklát. Gazdáik meg ugyan kis zacskókba gyűjtik amit kell, de nem kellene az első bokor alá dobni és persze otthagyni. A szeméttől itt a faluban is rosszul vagyok. Tudatosítani kéne az emberekben, hogy a házuk előtti területről nekik kell gondoskodni. Seperjenek, ültessenek. Erről írjon az újság, amiből meg bőven elég lenne egy. Az meg ne legyen tele egyházi hírekkel. De arról viszont írhatnának, az önkormányzat meg odafigyelhetne, hogy a templom mögötti apáca zárda ott áll üresen, tönkre fog menni, a falunak meg nincs pl. egy vendégháza...”

Lenne itt tennivaló mint égen a csillag, és hozzáértés is érkezett az új fiúkkal, csak pénz nem. Az újságban hosszú és unalmas cikkek is vannak. Ezek helyett egyáltalán nem ártana néha egy kis politika. Csak azért, hogy okosodjunk. Tudom, hogy itt nincs politika, de a saját érdekünkben, icipici az egészről... Ja és még a parkolás. De gondolom ez mindenkinek a begyében van. Megvehetnék azt a szép nagy üres telket a falu elején, és olyan parkolót kellene csinálni belőle, ahol némi vendéglátás is megélné. Úgy mint a Falónál, csak sokkal rendezettebben.”

I. E. (62 éves)

„Amíg élek, sosem fogom megérteni, hogy eltelt egy év, és még mindig nem történt felelősségre vonás. Azt látom, hogy az egy éve éppen ebből az újságból megtudott, meglehetősen súlyos „bűnök” elkövetői simán megússzák amit a falunkkal tettek. Mást ígértek az új faluvezetők. Ha én, mint egyszerű kisember, csak a töredékét követem el

annak, amit tudomásunkra hoztak, már rég megbüntettek volna és joggal. Nem értem. Mint ahogy azt sem, hogy fogják tudni birtokba venni azt a 48 házat a megtévesztett vevők, Modern-dorf vagy mi a neve ott a falu elején, ahol se víz, se semmi, csak az unalmas egyhangúság, és mint hallom, perek sokasága. Ott se lesz felelősségre vonás? De hogy mondjak valami jót is: végre kulturált körülmények között lehet utazni az új Volánbuszokon. Csodák csodája, se kimaradás, se késés. Ez tényleg jó.”

Dr. Kovalcsik András (43 éves)

„Lassan 12 éve élünk Pilisborosjenőn, azóta van rálátásunk a falu életére. Beiktatásuk óta az új csapat a pénzügyek rendbetételével, a kommunikáció rohamos javulásával, a friss és fiatalos lendületével rászolgált a bizalomra. Látjuk az igyekeztüket, nyitottságukat, értékeljük az elérhetőségüket bármilyen ügyvel kapcsolatban. Gördülékenyebbé vált az ügyintézés is. Érzékeljük a szándékot a közösségépítésre, sokkal jobb a hangulat azóta a faluban.

Viszont hiányoljuk a falu útrendszerének további javítását. A kátyúzó géppel is – bármennyire szimpatikus a kezdeményezés – várakozáson alul találkozunk. Nagyon tudnánk értékelni néhány olyan „látszatintézkedést”, mint például a faluközpontban, a Coop melletti nagy átfolyó körüli kátyú betömése.

Örömmel üdvözlőlnék valami megoldást a falut hétvégén előzőnlő turisták parkoltatására, esetleg olyan módon, hogy az ebből befolyó összeggel a falu fedezni tudja legalább a környék közterületeinek rendbentartását, szépítését. Ebben egy komolyabb közterület-felügyelet is segítené.

Megnyugtató lenne, ha az önkormányzat az építéshatósággal közösen jobban részt venne az építkezéseknél a szabályok betartásában (beépíthetőség, zöldterület stb.).

Összességében elégedettek vagyunk, és reméljük, hogy az első év után megmarad ez a lendület, és lesz energia az általunk felvetett hiányosságok kezelésére is.

Kitartást kívánunk a továbbiakra mindannyiunknak!”

Édesszájú Bableves nyugalma

Lisztner Gábor portréja

Bableves, azaz Lisztner Gábor Pilisborosjenő egyik legismertebb és legkedveltebb alakja, különösen azok körében, akik – mondjuk úgy – nem tavaly költöztek falunkba. De az újonnan érkezők között is népszerű. Pozitív mentalitásának, segítőkészségének és humorának senki nem tud ellenállni.

Ahogy ő sem az édességeknek.

Mivel 1975-től 1991-ig 16 éven át dolgozott postásként, nem csoda, hogy az „öslakosok” körében szinte kizárt olyasvalakit találni, aki ne ismerné. Pedig Gábor nem itt született, bár nem sokkal később, másfél éves korában lett helybéli, téglagyári lakos. Azt, hogy ’55-ös, nehéz volt elsőre elhinnem, mert fiatalos tekintete, laza stílusa okán már első találkozásunkkor is könnye-

nek nyomban be is mutat, és fél perc múlva már elmerülünk egy történetben – amit majd máskor írok meg, mert most Bablevesről szeretnék mesélni, akit Stampf úr még – elismerően – csirkefogónak titulál, mielőtt magunkra hagyna a napfényes padon ücsörögni.

Kisvártatva megtudom, hogy Gábor eleinte a Bécsi úti általános iskola (ma óbudai Waldorf) solymári részlegébe járt, nagyjából a mai

ni, beszélgetni. Gyerekkoromban a Bécsi út még kockaköves volt és alig járt rajta más jármű, mint lovaskocsi. Egy-két Csepel, meg Warszawák. Szinte focizni lehetett rajta. A 18-as busz kijárt hozzánk a Téglagyárig, a 18A meg csak a Vámgig (a körforgalom előtt valamivel, a régi Bécsi úton áll a Vámház.)

Azt kérdezem Gábortól, mit hiányol a legjobban abból a korszakból. „A nyugalmat. Teljesen más volt. Nem volt se telefon, se gyors autó, se semmi. Mindenki nyugodt volt. Be volt osztva az ember ideje. Tudta, hogy ha hazaér a munkából, elvégzi, amit el kell, utána nem lesz zsúfolt a programja.” És való igaz, a géplakatosként végzett Gábor napjai már akkor sem voltak stresszesek, mikor előbb mesterinasként, majd karbantartóként helyezkedett a Fővárosi Autótaxi Vállalatnál.

Tízkor már a focipályán

1975-ben a még nagyobb nyugi reményében jött a postára kézbesítőként dolgozni. „Egy gyerekkori cimborám volt a kézbesítő, és egyszer, amikor otthon voltam szabin, láttam, hogy már 10 órakor ott focizott a pályán. Hát, gondoltam, ez nekem is tetszene.” De mielőtt belevágnánk névadó mesteriségébe,

írta és fotózta:
Kádár Viktor
kadarviktor@2097.hu

még kicsit leragadok a Téglagyárnál és megkérdelem, milyen volt a gyárhoz közel lakni. „Mi gyerekek sokat csatangoltunk be a régi gyár környékére, ahol még talicskával vitték be a téglát a széntüzelésű kemencéhez. Úgy emlékszem Hoffmann kemencének hívták, a szentet hozzá Dorogról szállították. Mikor kiégett, hordták ki a téglákat, és pakolták fel lovaskocsira. Amikor ezt a régi gyárat lebontották, megépítették azt a gyárat, amelynek egy darabja még ott áll a buszmegállóban. A még modernebb – 2-es gyárat – pedig ott építették fent, a vonatsín mellett. Az már automatizált gyár volt, ott már gép szedte le a nyers téglát és rakta nagy samott kocsikra, majd be a kemencébe. Nyári szünidőben magam is dolgoztam az üzemben. De ez inkább csak arról szólt, hogy legyen valami kötődésem a gyárhoz, és így focizhassak a csapatukban.” Gábor a mai napig imádja a focit, és műveli is. Örömben járnak össze rendszeresen régi ismerősökkel. „Igazi kikapcsolódás, nagyon jó szórakozás, imádom. Bár, ahogy szoktam mondani, én már az U66-ban játszom.”

Kérdezem tőle, hogy próbálta-e már az új pályát. Azt mondja, lecsúszott az átadóról, de hallotta mi csoda derbi volt aznap. „Azóta már megnéztem, de nem akartam utcai cipővel rálépni, ezért csak megsimogattam a gypet. Jó dolog! Remélem hamarosan lesz alkalmam a gyerekeimmel felmenni játszani.” Három fia van, a legkisebb 16, a legnagyobb 39 éves. A Zsákfalvi TV focipályaaavató epizódját emlitem neki az átadó ünnepi bajnokságának pótlékeként, de Gábor bevallja, nem a kütyük világában él, nincs fent a Facebookon, e-mail-címe sincsen. „Ézért is maradtam le a megnyitóról.” Hirtelen nem tudom, miként juttathatnám el hozzá a videót, ezért inkább bedobom a 20 forintos kérdést.

De miért Bableves?

Honnan jött a Bableves név? „Már nem voltam kézbesítő, amikor megtisztelték vele. Érdekes, hogy csak engem, pedig utánam még nagyon sok postás volt, de senki mást nem hívtak így.” Mert, ahogy Gábortól megtudom, nem személyre, hanem szakmára szabott becenév ez. „Az eredetéről azt hallottam,

” Egy gyerekkori cimborám volt a kézbesítő, és egyszer, amikor otthon voltam szabin, láttam, hogy már 10 órakor ott focizott a pályán. Hát, gondoltam, ez nekem is tetszene.

dén tegeztem vissza. Az interjúra viszonylag simán mondott igent. Segített, hogy lapunkat kedveli, rendszeresen olvassa. November második vasárnapján, a temetővel szembeni padon kezdem faggatni gyerekkoráról. Bár nem utasítja el kérdéseimet, hozzáteszi, ha a falu régmúltjáról szeretnék történeteket hallani, akkor magánál hitelesebb forrást is tud ajánlani. „Őt” – mutat rá Gábor az abban a szent pillanatban odalépő, éppen megidézett Stampf Ferencre, aki-

Wienerberger téglagyár területére. „Mikor óvodások meg kisiskolások voltunk, egy rendőrbódé állt az út szélén, ott volt szolgálatban az útelzáró rendőr. Mindig mondta, hogy a rossz gyerekeket leteszik a pincébe, és dobogott a lábával a padlón. Persze nem is volt alatta pince, de most, évtizedekkel később is emlékszem még rá, és sajnálom, hogy azt a bódét elbontották. Nekem ez több korszakból is emlék, mert később, postásként én is oda jártam be hozzájuk melegedni, haverkod-

hogy a háborúban a postások nem pénzért dolgoztak, hiszen az nem ért semmit, hanem napi három tányér bablevesért.” Nem emlékszik már, hogy ki szólította így először. „Rám ragadt a Bableves, meg, hogy Postás Gábor. Ürömben, amikor még nagypályán fociztunk, a mezemen rajta volt a nevem: Lisztner. Erre mondja az egyik fickó, hogy te, rossz mezt vettél fel. Kérdem, miért? Hiszen te Postás Gábor vagy! Írták már nekem számlára is, hogy Postás Gábor, de bajban lettem volna a jóállással.”

A kézbesítést egyébként nagyon szerette csinálni. „16 évig üztém, csak '91-ben hagytam abba, amikor jött a második gyerek, és építkezni kezdtünk. Akkor vettem meg az első kisteherautómat. Próbáltam egy ideig a kettőt együtt csinálni, de nem értek meg egymás mellett. Pedig nagyon jól elvoltam a lakossággal. Tudták, hogy édesszájú vagyok. Ha sütöttek valamit, akkor kicsit mindig félretettek, és ha éppen nem is volt kézbesíteni való, akkor is, ha mentem az utcán, vagy inkább futottam, a kutyák jeleztek, és a lakók kiszóltak: Gábor várjál, és behívtak süteményezni. Úgy éreztem, hogy megbecsültek ilyen módon, ha már nem kávéztam, nem ittam. Nekem az édesség a gyengém.” Tehát a Rigójancsi akár találóbb név lehetett volna. Bár kétségtelen a fenti párhuzam, a mi Bablevesünk is tele van önzetlenséggel. Híres arról, hogy mindenkiel megtalálja a hangot. Amit én tapintatosságával, érzékenységgel magyarázok. Nyitott és figyel az emberekre.

Postás Gábor az Ófaluban

Tehát rá is szolgált a bizalomra, ami a kézbesítő szakmához szinte elengedhetetlen. „Rengeteg dolgot megosztottak velem, ami azóta is bennem van, de nem jön ki. A mai napig is jó viszonyban vagyok a régiekkel, akikkel abban a 16 évben ismerkedtem meg.” Gábor megerősíti, amit korábban a Zsákfalviban már több visszaemlékezésben is olvashattunk: még a rendszerváltozáskori Borosjenőn is gyakorta volt hallható német beszéd az utcán. „Meglepődtem '75-ben, amikor elkezdtem postásként dolgozni, mert olyan bácsival is kapcsolatba kerültem, aki nem is igazán tudott magyarul. A nevemet is furcsán ejtette ki: „Kápor” – aranyos volt. Emlékszem, a templomba menők között is csak a sváb beszédet hallottam.

Mise után beültek a presszóba, ahol már megvolt nekik terítve az asztal előre, úgy várta őket a presszós. Ott mindenki megitta a kis akármijét. Ez volt az ő kis ünnepek. Aztán sajnos az évek alatt erősen megfogyatkozott az őslakosság.”

Bablevesünk feleségét, Lanszki Erzsébetet is a kézbesítői éveknek köszönheti. Őt Csányi Márta doktornő asszisztenseként ismerhetik sokan a faluban. Gábor 1993-ban miatta költözött a Téglagyárból az Ófaluba.

Bableves, a fenyőfatolvaj

Bableves a postás szakmát maga mögött hagyva UAZ-zal kezdett fuvarozni. „Nem volt vele elveszett terep, mindent meg lehetett közelíteni. Akkoriban kezdtek épülni házak az Ezüsthelyi úton, de út még nem igazán volt sehol. Nagy mennyiséget ugyan nem tudtam vinni, de egy raklap cementtel oda tudtam állni a telken belül, ahová mutatták. Párszor filmforgatáson is jártam vele. Szerepeltem a Szomszédokban. Fenyőfát kellett lopni egy jelenetben a Hármas-tár-hegyen.

„Igyekszik az ember segíteni, akár ismeretlennek is. Mégiscsak egy faluban lakunk! Szerintem ez így folytatódik majd, amíg az embernek van ereje, meg autója.”

Az elmúlt 30 évet Bableves már fuvarosként töltötte. Ma már a faluban is legtöbbször akkor merül fel a neve, ha valamit mozgatni kell valahova. Sokszor tűnik fel olyan helyzetekben is, ahová segíteni jön, és nem fogad el érte semmit cserébe. Magam is így ismertem meg: elajándékozott játszótéri fabútorok szállítása kapcsán. Engem

pakolni hívtak, ő vállalta a fuvar. „Igyekszik az ember segíteni, akár ismeretlennek is. Mégiscsak egy faluban lakunk! Szerintem ez így folytatódik majd, amíg az embernek van ereje, meg autója.” Mert-hogy Bableves nem olyan fuvaros ám, aki csak áll a kocsija mellett, és nézi a köldökét. Így nem is csak a faluba hívják, és szerencsére nem is csak szívességből. Jó hírneve szájáról szájra terjed, nem kell hirdetnie magát. „Szoktam is mondani, hogy egy japán cégem van, a MiSzaCsi. Tehát én tényleg mindent megcsinálok, a zsákos sittól a bútorig bármit.”

Bár azt gondolnám, a városban fuvarozni stresszes tevékenység, kiderül, hogy Gábor nem annak éli meg. „Nem tudok, és nem is szeretek gyorsan vezetni. Csodálkozom is, amikor a faluban is ilyen nagy tempókkal mennek. Hova sietnek? Mennyit nyerne vele?” Meséli,

hogy szívesebben megy a Balatonhoz is a régi hetesen, mint az autópályán. „Nem baj, hogy lassabb, közben többet látunk” - mondja meggyőződéssel, én pedig irigyelni kezdem zsigeri nyugalmáért, amely miközben tényleg személye mélyéről fakad, mégsem lassítja vitalitását. Amikor helyszínt váltunk, én kocsiba pattanok, ő pedig spontán

futni kezd. Nem sietségből, vagy, hogy áthidalja sebességkülönbségünket. Úgy érzem, hogy ő egyszerűen ilyen. Így is kézbesített: futva, mégis a legnagyobb nyugaliban.

Hobbi-újrahasznosító

Mikor a hobbiját firtatom, a heti két foci mellett bizonytalanul ugyan, de az elektromos kábelek, rézvezetékek lecsupaszítását említi. „Gyerekkorunkban az is egy plusz jövedelem volt, hogy a papírt, a vasat visszavittük, és így 50 filléres fagyaltot tudtunk venni, amire a szülőknek már nem volt kerete. És ez így bennem maradt.” – mesél a szelektív hulladékgyűjtés hajdani formájáról. Mire felvetem neki, hogy az újrahasznosítás nagyon is illeszkedik a korszellembe, és becsülendő. „Mint a sivatagban a sakál, vagy a hiéna, aki eltakarítja a koszt, a maradékot. Nekem a szelektív hulladékgyűjtés is nagyon szimpatikus. A villanymotorokat is szétszedem alkotóelemeire, rézre, vásra, alumíniumra. Ugyan ez elég munkaigényes, de szeretem csinálni.”

A fotók készítése közben, búcsúzóul a közösségek változásairól faggatom. Természetes folyamatnak látja a falu lakosságának átalakulását. Régen mindenki ismert mindenkit, most már ez talán nincs így, de átalakulóban van a lakosság összetétele, és ő érzékeli a közeledést mind a régiek, mind az újak részéről. „Más az életforma, más a gondolkodás. Megértem, hogy a régiek nem jönnek el az Adventre, ami idén sajnos el is marad, de én mindig ott voltam, én jól elvagyok mindenkiel. Attól, hogy valaki talán költözött ide, miért ne lehetne hasznos tagja a falunak? Ha tesz érte.” Egyetértünk.

Anna, gyertyák, illatok

Amikor hat évvel ezelőtt először sétáltam végig a falun, kissé kétségbe es-tem. Alig találtam üzletet. Hol fogok én itt vásárolni?! – kérdeztem magamtól. Aztán lassacskán kiderült, hogy a kívülről hétköznapiak tűnő kapualjak nem mindennapi csodákat rejtenek. Itt kerámia készül, ott méz, amott meg bor. A Málna közben pedig illatgyertya. Szójaviaszból.

Kovács Annát évek óta ismerem. A fiaink egy csoportba jártak óvodába, most pedig együtt koptatják az iskolapadot. Bár ritkán van rá alkalmunk, szeretek vele beszélgetni, és olyankor mindig úgy érzem, hogy szeretnék a barátnője lenni. Csendes és nyugodt természetéhez annyira illik a gyertyaöntés, hogy szinte meg sem lepődöm, mikor elújságolja, hogy mibe vágott bele.

Alighogy leveszem a kabátom és a cipőm, már egy tálcányi, frissen öntött gyertyával áll a konyhapultnál és csillogó szemekkel mesélni kezd. Látszik, hogy valami olyasmire talált rá, ami új energiákkal tölti fel a hosszú, gyesen töltött évek után.

„A két fiam születése előtt felsővezetői asszisztensként dolgoztam egy telekommunikációs cégnél. Idén nyáron megpróbáltam visszatérni a munkába, de a koronavírus miatti létszámleépítések következtében a régi munkahelyemre egyelőre nem tudtam visszatérni. Szeptemberben a fiúk elmentek iskolába, én meg otthon maradtam egyedül. Unaloműzésként kezdtem el gyertyát önteni. Itt, a konyhapulton. Aztán annyira elkapott a lelkesedés, hogy elkezd-

„A hobbiként indult gyertyaöntést most már tudatosan kezdi vállalkozássá formálni

tem alapanyagok, új illatok után kutatni és kísérletezésbe fogtam.”

Anna szójaviaszból önti a gyertyáit. Most hallok erről először, persze, hogy érdekel, miért. „Nálunk

mindig ég egy vagy több gyertya, ezért nem mindegy, hogy az miből van. Manapság szinte minden gyertya paraffinból készül, ami a kőolaj finomítás egyik mellékterméke, tehát az égetésével mérgeanyagok kerülnek a levegőbe. A szójaviasz gyertyák szójababból készülnek, ami természetes eredetű és lebomló alapanyag.”

Közben elhagyjuk a konyhapultot és leülünk az étkezőasztal mellé, ahol Anna felsorakoztat néhányat a gyertyái közül és tovább mesél. A hobbiként indult gyertyaöntést most már tudatosan kezdi vállalkozássá formálni és bár büszke lehetne rá, hogy mennyi mindennek utánajárt már, milyen felkészült bizonyos dolgokban, ő mégis nagyon szerényen beszél. Pedig a szépérzéke és a kreativitása mindenben ott tükröződik: a gusztusos kis üvegekben, amibe a gyertyákat önti, a címkékben, amit ő tervez, a More Light Candle névben, amit ő alkotott meg.

Még a kanóctartó kis csipeszek is trendik. És akkor a fotókról még nem is beszéltem, amiket szintén ő készít és posztol Instagramra. Mert a kamera a másik szenvedély, egy régebbi, aminek most nagy hasznát veszi.

■ írta:
Viszkocsil
Veronika
ujzag@2097.hu

Mielőtt távozom, kapok tőle egy gyertyát. Forró almáspite illata van, betölti az egész házat. Egészen megkívánom a süteményt. Másnak is adnék az élményből. Fogok is, jön a karácsony. Csak a Mandelbrotig kell elsétálnom ajándékért, hiszen Anna kézműves csodái ott sorakoznak a polcokon. A pékség egyébként a kedvenc helyük. Meg a Köves-bérc itt felettünk, gyakran járnak erre. Többször is összefuthatnánk.

fotók: Kovács Anna

Mandelbrot
PÉKSÉG

KOVÁSZOS KENYEREK,
MINŐSÉGI ALAPANYAGOKBÓL
KÉSZÜLT PÉKSÜTEMÉNYEK,
HELYI KÉZMŰVES TERMÉKEK, KÁVÉ

INGATLANT VENNE, ELADNA? SEGÍTEK!

- Kitűnő ügyvédi háttér, kedvező díjakkal
- Szakmailag profi, összetartó csapat
- Ügyfélközpontú szemlélet
- Díjmentes hitelügyintézés
- Ingatlanértékbecslés

Révész Ildikó
+36 70 777 6339

revesz.ildiko@spektrumingatlaniroda.hu

www.spektrumingatlaniroda.hu

[spektrumingatlaniroda](https://www.facebook.com/spektrumingatlaniroda)

KLÍMATISZTÍTÁS AKCIÓ!

CSAK 3 500 Ft
pilisborosjenői lac címkártyával

1037 Budapest,
Csillaghegyi út 22.
Időpont foglalás:
+36 1 430 6767
www.gumi-profi.hu

Az ár tartalmazza:
✓ Fertőtlenítés
✓ Szagtalanítás
✓ Penészmentesítés
✓ Atkaírtás

Csipkebogyó

írta:
Kiss Györgyi
ujsg@2097.hu

A csipkebogyó gyógyhatásai: véd a fertőzések és a meghűlés ellen, erősíti az ereket, segít a vénák, a visszér betegségeiben, használ a fogínyvérzés és a fogínyorvadás ellen, javítja a sejtek oxigénellátását, jó az idegi működésre, a koncentrációs képességre.

Ha csak a fent leírtakat jegyezzük meg a csipkebogyóról és megfelelően készítjük el a teáját, már sokat teszünk az egészségünkért.

Már a galagonyánál is írtam, hogy a gyógynövényekből a hatóanyagok különböző növényi részekből, különböző módszerekkel nyerhetők ki. A csipkebogyó esetében azt szeretném megmutatni, hogy ugyanabból a növényi részből – jelen esetben a termésből –, más-más módszerekkel más hatású teát készíthetünk magunknak.

A homoktövisen kívül nincs még egy olyan honos gyümölcs,

amelyik olyan sok C-vitamint tartalmazna, mint a csipkebogyó, ehhez azonban kizárólag hideg áztatással juthatunk hozzá. Mivel az áztatáshoz legalább 5-6 órára van szükség, ezért mi rendszerint este készítjük. A szárított (de akár a friss) bogyót előzőleg meg kell törni, majd 2,5 dl szobahőmérsékletű vízhez egy kanálnyi adagolunk. A család számára egy 3 literes befőttesüveget szoktunk megtölteni e célból. A türelem reggelre gyönyörű piros színű teával ajándékoz meg. Leszűrést követően mézzel, picit meglángosítva (max. 40 fokig) ihatjuk.

A szűrőn fennmaradt gyümölcshúst tovább hasznosíthatjuk, forralással újabb hatóanyagokat nyerhetünk belőle. Az így kapott A-vitamin védi a sejteket a szabadgyököktől és ugyancsak erős antioxidáns a magokban lévő E-vitamin. Magas kalciumtartalma jó hatással van a csontokra. A cukorbetegség kiegészítő diétájának nagyszerű támogatója, természetesen ilyenkor édesítőt nem használunk. Ha a növény kettős hatását egyszerre szeretnénk elérni, akkor az áztatással kinyert teához töltünk kb. egynegyed rész arányban a forralásból kinyert és már kissé lehűtött teából.

Sokaknak lehetnek olyan emlékei, miszerint a csipkebogyó az első fagyok után gyűjthető. Nos, ez az állítás leginkább csak azokra vonatkozik, akik lekvárt szeretnének belőle készíteni. Valójában augusztus végétől, amikor elnyeri erős piros színét, megkezdhetjük a szedését.

És ne feledjük: ősszel, télen, majd, amikor isszuk, minden csészéhez jár az emlék is, a nap, amikor, akivel, ahol gyűjtöttük.

fotó: Erdélyi Ferenc

Rövidhírek

PILISBOROSJENŐINFO.HU

A www.pilisborosjenoinfo.hu oldal létrejöttének célja, hogy egy helyre gyűjtse a pilisborosjenői szolgáltatókat. Így ha a jövőben kőműves, babysitter vagy helyi borászat után kutatunk, érdemes itt indítani a keresést. Az oldal ötletgazdája és létrehozója Dániel Mihály.

ŐSZI PIKNIK

A rossz idő miatt egy héttel később és már kötelező maszkviselés mellett, de október 24-én szombaton a 2097 Csoport Egyesület szervezésében egy vidám délután és este keretében ünnepeltük meg az egy évvel ezelőtti önkormányzati választási sikereket. A rendezvényen Németh Juci és G. Szabó Hunor falunkbeli zenészek koncertjére szórakozhatott a közönség, ezt követően pedig Tömöri Balázs polgármester szubjektív évértékelését hallgathatták meg a jelenlévők. Köszönjük, hogy együtt ünnepelhettünk!

ÚJ ELNÖKSÉGI TAG A 2097-BEN

A 2097 Csoport Egyesület elnökségének egyik tagja, Medvecki Réka a közelmúltban lemondott tisztségéről, mert más jellegű feladatokban szeretné segíteni az egyesület munkáját. A tagok november 3-án szavaztak az új elnökségi tagról. A tisztséget ezentúl Molnár András „Monyó” tölti be, így Wittmann Imre elnök, valamint Madaras Zoltán, Köles Gabriella, Nagy Ernő és Kádár Viktor mellett vele válik újra teljessé a 2097 Csoport Egyesület elnöksége. Monyó nagyon sok önkéntes munkával segítette már eddig is a falut, legyen szó focipálya építésről vagy karácsonyfa díszítésről. Gratulálunk neki és jó munkát kívánunk!

Kis-Kövér
SÖRÖZŐ
Pilisborosjenő Templom utca 3.
**NAPI MENÜ,
FRISSENSÜLTEK**
Igény szerint hétfőig is
veszünk fel rendelést
0626-369-252
Ingyenes kiszállítás Üröm és
Pilisborosjenő területén!

NAPFORGÓ
Berkiné Fehér Éva
Gyógytornász-fizioterapeuta,
Schroth-, Dorn gerincterapeuta,
FDM manualterapeuta, trigger és
tenderpont terapeuta
Egészségmegőrző kezelések,
mágnesterápia, fiziko- és
lézelterápia, gerinc- és
manualterápia,
rehabilitáció, tanácsadás, Bach
virágterápia, trigger-, tenderpont- és
fasciaterápia, tartásjavítás,
csoportos órák gyerekek és
felnőttek számára.
www.napforgo-gyogy-torna.hu
+36-20/228-5560

Symbiose
Finom ételek, természetesen!
adalékmentes, természetes ételek
helyi és környékbeli, valamint
osztrák minőségi alapanyagokból
f Symbiose – finom ételek
Pilisborosjenő
jelenleg elvitelre,
vagy házhozszállítással:
06-30-448-09-33
06-30-540-89-48
symbiosefood@gmail.com

A Macska-barlangon túl

Egy otthonos víznyelőbarlang, egy irodalmi kunyhórom, egy vasajtó és egy körpanorámás zsombolyperem Csobánka határában.

Írta:
Nevelős Zoltán
ujzag@2097.hu

Túl a Teve-sziklán, de túl a nagy hársfán is, amelynél futók szoktak fordulni, de túl még a csobánkai műúton is, amelyet a beláthatatlansága miatt csak fül után lehet keresztezni, arrafelé, ahol a Hosszú-hegy sorompója felé tartó bringások még egyenesen mennek tovább, ott nyílik balra letérő a Macska-barlang felé, a fákon kék barlang jelzéssel (Ω).

Előbb ligetes dombháton, majd egyre mélyülő patak völgyben vezet az ösvény; vízmosta sziklákon lépdelve ereszkedünk le a Macska-barlanghoz, amely az időszakos patak víznyelőjeként is funkcionál, amellet, hogy menedéket nyújt a vadállatoknak. A feltételezések szerint innen a neve is, amit egy itt tanyázó

vadmacskáról kaphattott. Mint a környéken sok helyütt, ez a barlang is homokkőben nyílik, mélyebb részei azonban már mészkőben vannak. Bár már a bejárati rész is erősen lejt, az még könnyen járható, de a beljebb lévő termei inkább csak a kutatóknak való helyek.

Innen egy kőhajításnyira volt az a kőbánya, amelynek helyszíne további két érdekességgel szolgál. Egyik a kovácműhely romja, amely eredeti funkciójának elvesztése után Tavaszkunyhó néven vonult be a turista köztudatba, és talán eljátszhatunk azzal a gondolattal is, hogy Ady Endre itt írta a Várás a Tavaszkunyhóban című versét. A félig földbe vajt, boltíves kőépület tragédiája végül az lett, hogy kocsival megközelíthető, így történhetett, hogy néhány évvel ezelőtt köveinek jó részét ellopták. Ezért ma már csak körvonalai alapján képzelhetjük el, milyen lehetett itt üldölgélve várni a tavaszt, vagy valaki mást.

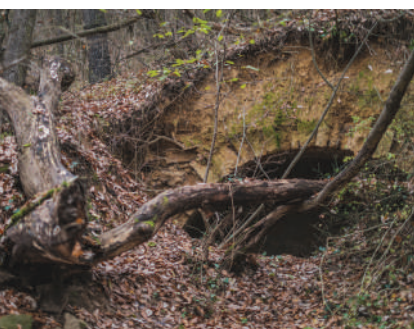
A bányászat során lefejtett rétegek alatt nyílt meg a terület

másik barlangja, innen pár méterrel feljebb, amely régebben Dinó-rejtekek néven futott (hivatalosan még ma is), de 2015-ben a barlang újabb kutatói egykori társukról, Kiss Péterről, a Kancsendzöngán elhunyt ifjú hegymászóról nevezték el. Ez már egy sokkal komolyabb hosszúságú és mélységű barlang, mi csak egy lezárt vasajtóig juthatunk el benne.

Miután kinézelődtük magunkat, és még tart a lelkesedés, vágjunk neki bátran a hegyoldalnak, és ke-

resztelve egy szekérutat, továbbra tartva az emelkedő terepen – kis tájékozódási gyakorlattal – könnyen ráakadhatunk az egyetlen kijárt csapásra, amely egyenesen a kétszcúcsú Ziribár-hegyre vezet. Az első, kisebb csúcson mindjárt újabb izgalom-csomag fogad: pompás kilátás a Pilis környező hegyeire, illetve itt nyílik függőlegesen a Ziribári-zsomboly. Négyméteres mélységével kicsinek számít a környékbeli zsombolyok között, de belepottyanni azért nem kell; mellette kellemesen letelepedhetünk piknikezni, gyönyörködve a panorámában. Innen aztán vagy visszafordulunk, vagy mehetünk tovább a magasabb csúcson át le a kék kerékpáros jelzés felé, amely visszavisz Csobánkára.

Kilépős tempóban a Macska-barlang szűk másfél óra Pilisborosjenőről, a Ziribár csúcsa még egy félóra. Ha valaki egyből a legérdekesebb részre akar ugrani, hogy a hosszú kutyagoláson ne vesszen el a lelkesedés (ami például kisebb gyerekekkel nem is bolond ötlet), akkor érdemes autóval átmenni a Csobánkai-nyeregig és onnan indítani a túrát a Macska-barlanghoz, amivel így is könnyedén eltölthetünk két órát.

Impresszum ISSN 2676-8577

ujzag@2097.hu

2097.hu/zsakfalvi

Facebook: 2097 Falufórum

Kiadó: 2097 Csoport Egyesület
Székhelye: 2097 Pilisborosjenő, Fő út 91.
Kiadásért felelős: Wittmann Imre
Lapszerkesztők: Kádár Viktor, Viszkocsil Veronika
Rovatvezetők: Gedeon Tímea, Lévy Ákos
Tördelés, címlapfotó: Kádár Viktor

Korrektor: Viszkocsil Veronika
Nyomda: B32 Nyomda Kft. Felelős vezető: Deák Kinga
Munkatársak: Erdélyi Ferenc, Keresztúri Gábor, Kiss Györgyi, Kiss Ildikó, Madaras Zoltán, Nevelős Zoltán, Varsányi Zsuzsa

Készpénzadományokat a Mandelbrot Pékségben kihelyezett gyűjtődobozban gyűjtünk, banki átutalást a 73612102-10212408 számlaszámunkra tud küldeni. A 2097.hu/zsakfalvi oldalon található úrlapon keresztül bankkártyával is tud támogatást küldeni. Köszönjük!

Légyölő galóca

írta és fotózta:
Erdélyi Ferenc
ujzag@2097.hu

Sej-haj, vadonba
Kivirít a gomba
Keményre, kerekre,
Ha bolond, ne szedd le.

(Weöres Sándor)

Az őszi gombák legszínesebbje a légyölő galóca. A Köves-bércen többfelé található október-november táján, meséssé varázsolva az erdőt. A légyölő galóca egyik toxinja a muszkarin, ami izomgörcsöket okoz, a másik a hallucinogén muszcimol, amiért a bolondgomba nevet is kapta.

XADO

MOTORLAJOK ÉS ADALÉKOK
MINDEN GÉPKOCSIHOZ

WWW.XADO.HU

GÉNDIAGNOSZTIKA

30 napos komplex meddőségi kivizsgálás
Az összes vizsgálat egy helyen

Kivizsgálás több szakorvos
összehangolt munkájával 1 hónap alatt
Modern genetikai vizsgálatok,
tapasztalt szakemberek

Istenhegyi
Géndiagnosztika
Meddőségi
Centrum

Bejelentkezés:
+36 1 580 8600

gendiagnosztika.hu

ÓBUDÁNTÚL INGATLANIRODA

INGATLANKÖZVETÍTÉS

2097 PILISBOROSJENŐ, TEMPLOM ÚT 2.
(SZÁM ALATTI 150 ÉVES KÖHÁZBAN)

+36-30-696-66-96

WWW.PILISBOROSJENOI.HU
WWW.UROMI.HU WWW.OBUDANTUL.HU

Horkol? Van megoldás NightLase® lézeres horkolásgátló terápia

Műtét nélkül, gyorsan, fájdalommentesen
szünteti meg a horkolást, 3x30 perces kezelés

horkolasgatlas-centrum.hu

Istenhegyi
Magánklinika
Horkolásgátlás
Centrum

Bejelentkezés: +36 30 480 2455

TRUNK

ÉPÍTŐANYAG KERESKEDÉS

+36-26-336-066

+36-30-934-2838

+36-30-581-4960

WWW.TRUNKEPITOANYAG.HU

SÓDER HOMOK CEMENT

MÉSZ ZSALUKŐ TÉGLA

HŐSZIGETELŐ RENDSZEREK

GÉPI FÖLDMUNKA

HULLADÉK ÁTVÉTEL

KONTÉNER RENDELÉS

TERMŐFÖLD KISZÁLLÍTÁSSAL

KALODÁS TŰZIFA

Mi kerül a cipősdobozba idén Karácsonykor?

Legyen mindenkinek szép karácsonya Piliborosjenőn!

Adományozzunk újra, még többen! A Dr. Csányi Mártával és Nevelős-Forgács Ildimával, a Humán Bizottság külső tagjával készült riportjainkban a helyi karácsonyi adományszervezéseket gyűjtöttük egy csokorba.

■ készítette:
Gedeon Tímea
ujsg@2097.hu

ZSR: Mi is az a cipősdoboz gyűjtés?

Dr. Csányi Márta: Minden évben karácsony környékén gyűjtés indul rászoruló gyermekek számára „Cipősdoboz karácsony” címen. Az ötlet nem új, sok helyen, sokféle módon működik idehaza és a nagyvilágban is. A borosjenőit a NOE (Nagycsaládosok Országos Egyesülete) kezdeményezése indította útjára. Az „Angyali Csomagküldő Szolgálat” címen született ötlet lényege az volt, hogy a településen lévő rászoruló családok gyermekei kívánságlevelet írhattak, ami eljuttatott vállalkozó kedvű családokhoz, akik ezekből a reális, megvalósítható kívánságokat igyekeztek teljesíteni, kedvességgel, aprósággal teljessé téve a dobozt.

ZSR: Hogy működik ez pontosan nálunk?

CSM: A Családsegítővel egyeztetve megpróbáltuk kipróbálni a vágyakat. Aztán ezt kiterjesztettük rászoruló felnőttekre, idősekre, hiszen volt bőven igény az ő részükről is. Az ajándékozásra jelentkezőket anonim módon összekötjük egy vágyakozó gyermekkel, felnőttel. Sem az ajándékozó, sem az ajándékozott nem tudja egymás kilétét. Minden nevet csak a szervezők (Ludasi Éva, a Családsegítő vezetője és én) tudunk. Támponat adunk az ajándékozó családoknak, hogy milyen jellegű ajándékkal készüljenek, például így: „12 éves kislány, nagyon szeret festeni.”

ZSR: Hol gyűlnek össze az ajándékok?

CSM: A csomagokat a Családsegítőben lehet leadni, szépen becsomagolva, és a dobozon leszedhető módon szerepelnie kell az ajándékozó nevének. Természetesen ezeket a kis cetliket ajándékozás előtt leszedjük, és helyére az ajándékozott neve kerül.

ZSR: Hogyan kapják meg az ajándékot a rászoruló?

CSM: A korábbi években ez úgy zajlott, hogy a karácsonyi meghitt ünnepség keretében kerültek a do-

„ Sem az ajándékozó, sem az ajándékozott nem tudja egymás kilétét.

bozok az ajándékozotthoz. A titok mindig titok marad, semmit nem szivárogtatunk ki.

Nem mindig tudjuk ki a rászoruló, hiszen nem mindenki jelentkezik a Családsegítőben, ezért a szomszédok, osztálytársak, ovistársak ajánlásait is nagyon várjuk. Nincs mindenre rálátásunk, és annyira jó lenne, ha minden – testi vagy lelki – nélkülöző kaphatna egy kis melegséget karácsony környékén.

ZSR: Hogyan tervezik ebben az évben az átadást?

CSM: Idén a Covid járvány miatt a meghitt ünnepség valószínűleg elmarad, de csomagot készítünk. A családokhoz el tudjuk juttatni a cipősdobozokat, ha úgy alakul, autóval szállítjuk házhoz a szépen becsomagolt dobozokat.

Már nem is emlékszem, hogy tavaly hány doboz gyűlt össze, de tudom, hogy méretcserére is sort kerítettem egy bakancs kapcsán, és az egész hihetetlenül megindító volt!

A Covid-járvány kapcsán bajba került családok számára szervezett gyűjtések

ZSR: Hogyan szerveződött az első Covid-hullám idején a családok támogatása?

Nevelős-Forgács Ildima: A koronavírus-járvány kezdete utáni napokban azt vettük észre, hogy naponta egyre többen veszítik el a munkájukat, többen közülük családfenntartók. Egy pénzalap gyűjtését tűztük ki célul, egy étel- és higiéniai szerekkel álló készlet kiépítéséhez. Először étel- és higiénia-gyűjtéssel kezdtünk, de a kontakt-fertőzésveszély miatt nem volt hatékony, az emberek nem akartak részt venni. Abban biztosak voltunk, hogy sokan segítenének, de szeretnénk távolról adakozni. Ezért a 2097 Csoport Egyesület önkéntes munkával létrehozott egy „Covid19” adománygyűjtő oldalt: <https://2097.hu/koronavirus-adomanygyujtes>, ahonnan gyorsan, pár kattintással utalni lehetett erre a célra. A befolyt pénzből hetente bevásároltunk a Pilisborosjenői Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal egyeztetett bevásárlólista alapján.

A pakolásban középiskolások segítettek közösségi szolgálati órák fejében. Az első hullámban 11 nagy osztást tartottunk a Családsegítőben kb. 80 ember nagybevásárlását biztosítva. Soha ennyien nem kapcsolódtak be még helyi gyűjtésbe. Többen a mai napig rendszeresen utalnak, érkeznek az adományok.

ZSR: Mennyi adomány gyűlt össze?

N-Fl: Egészen fantasztikus, amit a helyiek a hónapok alatt apránként összeadtak: 1 023 631 Ft. A tavalyi karácsonyi Mága Zoltán jótékonyági koncertből is befolyt 365 000 Ft, amely elsősorban számlák, köz-mű-visszakapcsolás, gyógyszer- és munkába állási költségek fedezete volt. Jelenleg van még tartalék néhány bevásárlásra, amelyre talán még nagyobb szükség lesz a mostani, második hullám idején, mint tavasszal. Biztatunk mindenkit a rendszeres, akár kisösszegű adakozásra, amiből a havi bevásárlásokat szeretnénk biztosítani a Családsegítőnek, és azt, hogy senkinél ne legyen kikötve az áram, a gáz vagy a víz. Ehhez 50 jószándékú helyi családra/egyévre volna szükség, akik vállallják a havi 1000-2000 Ft-os adakozást. Ez biztosítaná a krízisbe kerülők számára az étel- és tisztítószer raktár folyamatos feltöltését.

■ CIPŐSDOBOZ GYŰJTÉS

Kérjük, érdeklődjön Ludasi Évánál (Családsegítő vezetője) a +36 70 947 9884 vagy a +36 70 670 8973-as telefonszámon, illetve a pbjcsaladsegito@gmail.com e-mail címen. A titkos információk alapján összeállított dobozokat (tartós étel- és tisztítószer és pénzt a rászorulóknak) várják a Családsegítőben (Iskola u 2.), december 12-én 8-11-ig. Az udvaron veszik át az adományt, kérjük maszkban jöjjenek.

■ COVID GYŰJTÉS

Időszak: mostantól újra folyamatos
Bankszámlaszám: 2097 Csoport Egyesület 73612102-10212408-00000000
Közleménybe írják rá: „Adomány rászorulóknak Covid-19”
További információk: Facebook – [ildima.nevelosforgacs](https://www.facebook.com/ildima.nevelosforgacs)